

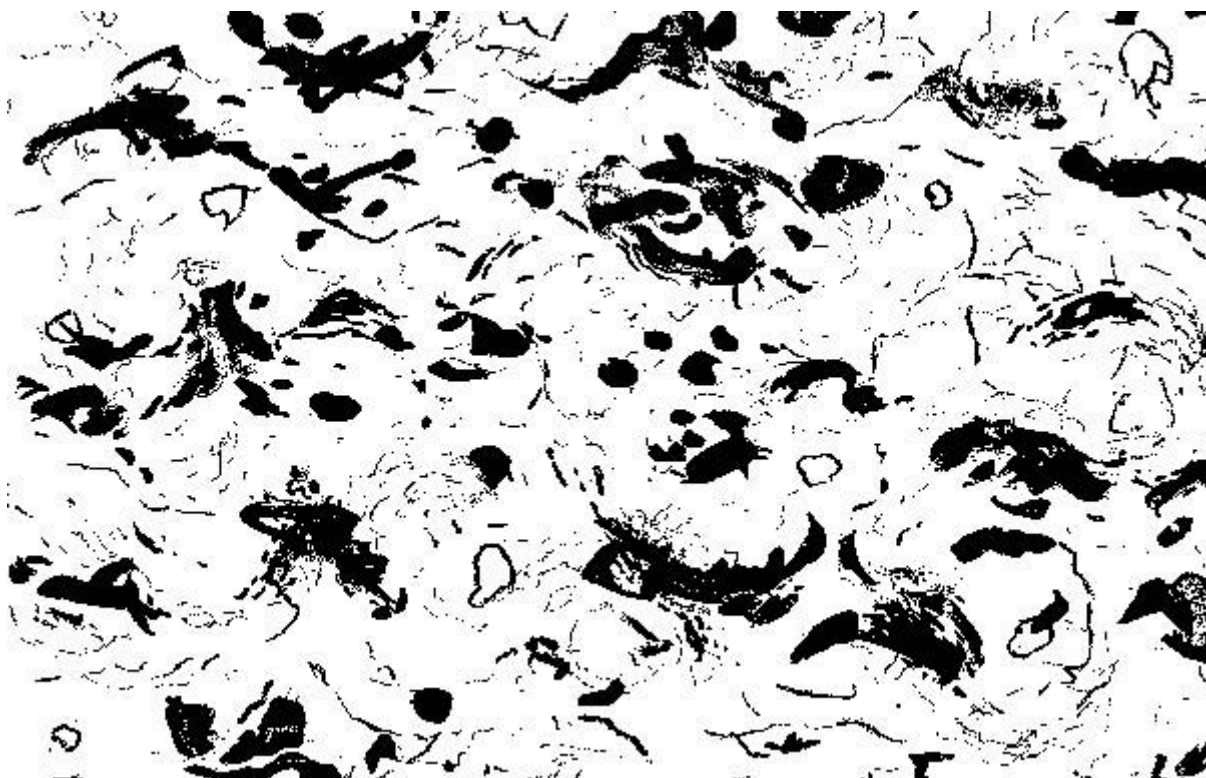
**Geofyzikální ústav AV ČR
Agentura Galerie H**

**Vás srdečně zvou
na sedmou výstavu cyklu
Setkávání**

**Jana Budíková
Jedno v druhém
Obrazy a kresby**

**zahájení ve středu 5.11.2003 v 16.00 hodin
v přednáškovém sále GFÚ**

**6.11.2003 - 31.1.2004
otevřeno po-pá 8.00-16.00 hodin**

Všechno najednou

„Jsme stvořeni ze stejné látky jako vesmír, o světě tedy víme v podstatě vše. Naše tělo to ví, rozum nám pomáhá a zároveň zahaluje, abychom si uvědomili i to, co zatím rozumově nevíme. Pokud s rozumem a citem zacházíte opatrně, objeví se okamžik, ve kterém člověk prohlédne a vzpomene si na to, co ví. Rozum musí zjevené utřídit, zařadit tam, kam patří. Správná míra rozumu je strašně důležitá.“ Malíř Miloslav Moucha, 1995.

Výtvarná tvorba – malování a kreslení - je pro Janu Budíkovou (1946) potřebou, přímo nutnou činností. Vychází ze skutečnosti, hlavně z prožitku přírody. Žije v Praze, a přitom jakoby na venkově, v domě zapasovaném ve staré romantické zahradě plné stromů, keřů, větví, listů, stébel, úponků a šlahounů. Čerstvé obrazy jsou cílem vlastní cesty, výsledkem mnohaletého

vývoje. Vždy mají reálný základ, jsou v nich zachycené známé věci. Práce Jany Budíkové patří do stejné a početné rodiny jako pouliční demonstrace Vladimíra Budníka nebo froasáže Ladislava Nováka. Vladimír Boudník předvádí kolemjdoucím, čemu se podobají (čemu se mohou podobat) tvary na opadaných zdech. Jak málo stačí, aby náhodně vzniklá skvrna ožila, proměnila se v živý obraz. - Básník Ladislav Novák vidí své fantaskní krajiny a postavy v prasklinách zmačkaných papírů.

Ještě blíže jsou malby Aléna Diviše. Na začátku druhé světové války byl Alén Diviš zavřený několik měsíců na samotce v pařížské věznici La Santé. Pokreslená a prorytá stěna plná vzkazů, výkřiků, přání a hrozeb se stala plátnem, na které se promítaly nejen malířovo poblouznění, ale i touhy, sny a děsy všech odsouzených. V Divišových pozdních - temně upečených - kyticích se listy stromů a květy proměňují v oblíbené symboly pomíjivosti, v lebky vykukující neočekávaně všude.

Jana Budíková nehledá v náhodně vzniklých sestavách své nutkavé představy, prostory možných významů si sama konstruuje. Podoby zjednodušené na znaky a symboly neustále zpochybňuje, skrývá pod novými přemalbami. Takto sestrojený obraz přestává být realistickým zobrazením, je dynamickou strukturou. Tvary, plochy a křivky se v něm samovolně prolínají, spojují a opět rozdělují, téměř žijí. Jednoduchá stylizace stejnorodých prvků a vhodně zvolená barevnost navozují zcela konkrétní představy, z plochy plátna či sololitu se náhle začnou vynořovat obličej, králíci, ptáci a plazi, démoni nebo andělé. Spatřené podoby jsou skutečné i virtuální - napůl malířkou záměrně vytvořené, z poloviny vyvolané až v mysli diváka. Nikdy si nemůžeme být jisti, že to, co vidíme, byl ještě malířčin záměr, a nebo už naše probuzená fantazie. Jasně už není skoro nic, ani dole, ani nahoře, uvnitř nebo vně, všechno je najednou. Jana Budíková toho hodně skrývá, a mnoho odhaluje.

V místech spoju a překřížení lze z jedné vrstvy kresby či malby přestoupit do jiné významové roviny, měnit směr, vytvářet si tak osobní spojení, postupně zhmotňovat své vlastní představy. V bohaté sítině je totiž, stejně jako v kresbě větví a větviček, potencionálně přítomné cokoli. Obrazy a kresby Jany Budíkové jsou přátelsky pootevřené, plné všemožných významů. Stačí rozpoznat jeden, další se začnou samy vynořovat.

Jiří Hůla

Ticho - ticho...hlomozí mi v uších...za mnou šepot a shon...za mými zády tlupa podivných bytostí - průhledných, utkaných z pavučin...ohlédl jsem se...zmizely... rozprchly se...zase se vrátily a tiše mě obstoupily v půlkruhu...kde jsou? Zdi vězení se zachvěly...mříže jako napjaté struny zní... opět přicházejí...zmizely ve zdi...propadly se podlahou, vylézají z koutů, šklebí se a chechtají, hlomozí v tichu...v mžiku se rozplynuly mezi mřížemi...pochodují, vzpínají se, vyrazí z koutů, vyletí stropem, jsou prázdnotou...sem a tam...sem a tam...kymácejí se, kolébají sem a tam - sem a tam...rozplynou se a opět se vynoří, v chomáčcích zavěšeny na mříži se rojí a víří - křepčí, lámou údy v klikyháky, tvoří podivné obrazce, dávají znamení - náznaky, nápovědi...šplhají po zdech, až našly nápis na zdi a v kruhu jej obstoupily: Zabil jsem svoji milenku...Sbohem, Mado, navždy...Guerni Pascal...vrah z vilnosti - odsouzen k smrti 1796. Skvrna na zdi se mění v hlavu - v hlavu Mado - milenky Guerni Pascala...Mado vystoupila ze zdi...stojí uprostřed cely...černé vlasy...bledý obličej jako z vosku...ústa pootevřená - jako rudá rána...ohromné udivené oči...dvě zářící černá slunce... stojí - stojí...uprostřed cely...podivná loutka s ohromnou krásnou hlavou... Skvrna na zdi zmizela...zbyl tam jen nápis - Guereni Pascal...již nikdy se nevrátím ...sbohem navždy...Mado stojí bez pohnutí, neživá, jen její oči září... něco vypravuje...vidím její úžasné obličej v extasi...tichý pohyb rtů...v ypravuje v transu - sama pro sebe...Šupinatý ještěr leží pod kavalcem a spí... Ve spánku sleduje napjatě němé vyprávění Mado, kterému dobře rozumí... Náhle se vymrštil jako střela proti ní...chtěl se jí zmocnit...ona však tanečním pohybem ustoupila a stala se opět skvrnou a plísni na vlhké zdi... ještěr narazil hlavou na zeď a zřít se opět do temného kouta....Zavanul ledový vítr...věžeňský pán proletěl celou...nesl v ruce ohromný klíč - symbol vězení, jako žezlo, jehož sám nikdy nepotřebuje, neboť prochází zavřenými dveřmi a zdmi věznice...vysoký...jednooký - druhé oko díra v umrlčí lebce...zahalen v černý plášť, na lebce vysoká čáka a na prsou plno lesklých vyznamenání, medailí a záslužných křížů...Proletí celou jako půlnoční černý vítr...jen kosti zasvítí a jeho hlas je skřípot zrezivělého zámku...Byl to věžeňský pán? - Ne, byl to je hlídač na

chodbě ...slyším kroky - kde?... V cirku Medrano... Tygr César... zvolna a důstojně kráčí na zadních nohou... vyšel z klece, v předních pazourech nese kytici bílých růží... zavyl a zavzlykal, ukláněje se obecenstvu... nemohu vám dát ani jediné - ani jediné bílé růže... i kdyby srdce vaše pukala lítostí... Teď stojí hlídač ještě za dveřmi a nahlíží do cely... Zpozoroval snad bílé růže?... Třesu se v horečce a slyším zvonkovou hru... mříže zvoní, zvoní....

Alén Diviš: Kaleidoskop snů z vězení, Kytice 1948 č.3